

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI
Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

ŠTEV. (NO.) 46

CHICAGO, ILL., TO REK. 9. MARCA — TUESDAY, MARCH 9, 1943

LETNIK (VOL.) LII.

Romlov udar v Tuniziji - Japonci pripravljajo ofenzivo

NEMŠKI NAČRT V AFRIKI JE ZADRŽATI ZAVEZNIKE

Nemci gradijo obrambno linijo na francoskih in italijanskih obrežjih. — Tudi v Grčiji utrjujejo postojanke. — Rommel ima nalogo zadržati zaveznike vsaj do konca maja, če mogoče?

Iz glavnega zavezniške stana v Afriki, so dospela poročila že v petek in soboto, da so nemške čete že v petek jutro začele napadati z vso divjostjo pri Mareth črti, katero so zgradili še Francozi proti morebitnemu napadu od strani Italije, ki je imela preje v rokah Libijo, kakor znano. Nemci so Mareth črto preuredili in se zanašajo, da bo zadrževala zavezniške armade precej časa. Napad, ki so ga začeli v tej pokrajini proti angleški osmi armadi, ima namen zaustaviti prodiranje angleških čet, ki jih vodi general Montgomery in se zavarovati proti napadu za hrbtom, dokler se bore nemške čete v južni Tuniziji proti Amerikancem in Francozom. V svojem zelo divjem napadu na Angleže, misleč, da jih iznenadijo, kar se pa ni posrečilo, so Nemci izgubili 21 tankov in večje število letal. Utrpeli so tudi precej velike zgube na mostovih.

Namen tega sunka od strani Nemcev je isti, kakor je bil namen napada na ameriške čete, namreč udariti z vso silo in ako se posreči začasno povzročiti zmedo med nasprotniki in isto kolikor največ se da izkoristiti. Glavno pa je, zadržati napredovanje zaveznikov, kolikor najdalj mogoče na afriških tleh. Med tem pa Nemci gradijo obrambne linije na francoskih, italijanskih in grških obrežjih, da bi se tako zavarovali proti vpadu na kontinent z juga. Do konca maja, pravijo, bodo obrambna dela v toliko gotova, da se bodo Nem-

RUSI OSVAJAJO VASI IN MESTA

Zasedli so Gžatsk, 133 vasi in se bližajo Vjazmi.

Moskva, Rusija. — Ruske čete, ki so zavzele pred nekaj dnevi Ržev, so osvojile v zadnjih nekaj dneh 133 okoliških vasi in zasedli mesto Gžatsk, ki so ga imeli Nemci močno utrjenega. Gžatsk se nahaja ob važni progi med Moskvo in Vjazmo. Nemci se umikajo in kakor zgloda bo Vjazma v nekaj dneh v ruskih rokah. Južno od Rževa so Rusi osvojili tudi mesto Ourga.

Zapadno od Rostova so Rusi pognali Nemce na več točkah nazaj. Nemci so izgubili več kakor 1000 mož 32 tankov in več drugega materiala. Delne uspehe zaznamujejo Rusi tudi v pokrajini Sevsk, pri Dmitrijevu in Lgovskiju.

MIHAJLOVIČ REZIGNIRAL?

Bern, Švica. — Iz Balkana došla poročila omenjajo, da je general Mihajlovič, bajé na namig vlade v Londonu podal resignacijo iz razloga, da se zadovolji ruske kroge v Moskvi. Drugo radio poročilo iz Londona pa zatrjuje, da je vlada to vest zanikala. To vest so vrgli v svet najbrže partizani.

ci lahko iz Tunizije umaknili in potem čuvali kontinent iz utrjenih obrežij.

VAŽEN SESTANEK CHICASKIH SLOVENCEV

Chicago, Ill. — V sredo večer ob 8:15 se bo vršil v cerkveni dvorani sv. Štefana važen sestanek, na katerega so posebno vabljeni vsi uradniki vseh slovenskih društev in raznih organizacij. Vabljeni so tudi vsi slovenski trgovci in podjetniki ter vsi posamezniki. Na tem sestanku se bo razmotrivalo, kako naj Slovenci razvijemo kar najbolj živahno kampanjo za čim uspešnejšo prodajanje vojnih bonдов in pa zbiranja fonda za novo ameriško križarko Chicago. Vsi drugi narodi delujejo in tekmujejo v tem, kar največ morejo. Tudi Slovenci se pokažimo in nikar ne bomo zadnji v tem oziru. Zato v sredo večer vsi na ta sestanek. Rojaki iz Cicere, Berwyna in s severne strani so ravnno tako vabljeni. Vse najuljudneje vabi,

Odbor.

KAJ ZADRŽUJE PRODUKCIJO?

New York, N. Y. — George S. May Co., je poslala okrog 110,000 tiskanih vprašalnih polraznim trgovcem, podjetnikom in profesionalcem, da naj navedejo odgovore na vprašanja, kaj zadržuje vojno produkcijo v deželi. Pričakujejo zanimive odgovore na vprašanja, ki bodo nekatere gotovo zelo koristna in pospešila produkcijo.

NEMCI ZBIRAJO MORNARICO ZA NAPAD

London, Anglija. — Nekateri londonski listi so prejeli vest, da Nemci zbirajo ob severnem obrežju Norveške svoje bojne ladje za napad. Med ladjami navajajo, da je bojna ladja Tirpitz, potem matična ladja Graff Zeppelin in križarka Scharnhorst in več drugih. Angleži so mnenja, da Nemci nameravajo napasti transporte, ki vozijo material iz Amerike v Rusijo.

VPAD V AVSTRALIJU JE ODLIČEN NAČRT JAPONCEV

Ko so Japonci zasedli Javo, Sumatro in druga otočja v južnem Pacifiku so bobnali o polni zmagi nad zavezniki. — Zdaj pa že več, kakor leto doživljajo poraz za porazom.

PO KAT. SVETU

— Denver, Colo. — Urednik "Katoliških misijonov," publikacija, ki jo izdaja Družba za razširjenje vere izjavlja, da po sedani vojni bo za katoliško cerkev največje vprašanje, kje dobiti dovolj misijonarjev za tuje misijone. Evropa je dosedaj prispevala 95% misijonarjev in Amerika le komaj 5%. Po tej vojni, povdarja urednik bo morala postati Amerika orožarna tudi za katoliške misijone.

— Toledo, Ohio. — Senator McCarran iz Nevade, je te dni kritiziral načelnika zvezne naborne komisije McNutta, da komisija ne skrbi dovolj, da bi se nudili mobiliziranim primerne verske aktivnosti. McCarran pravi, dežela mora prav tako skrbeti za versko oskrbo, kakor skrbi za razvedrila in drugo med vojaki.

— Tegucigalpa, Honduras. — Rotary Klub je določil podporo, da se postavi v tej južnoameriški državi na gori El Picacho spominsko kapelo in na isti 60 čevljev visok kip Kristusa, ki naj priča o pobožnosti tega naroda. S to zadevnim delom se bo pričelo v kratkem.

— London, Anglija. — Jezuitski duhovnik R. H. W. Regout, univerzalni profesor na Nizozemskem, ki so ga imeli nazivji interniranega v koncentracijskem taborišču v Dachau, je te dni umrl, kakor poročajo iz Švice. Regout je bil star komaj 46 let.

Društva, ki oglašajo svoje prireditve v "A. S.", imajo vedno dober uspeh.

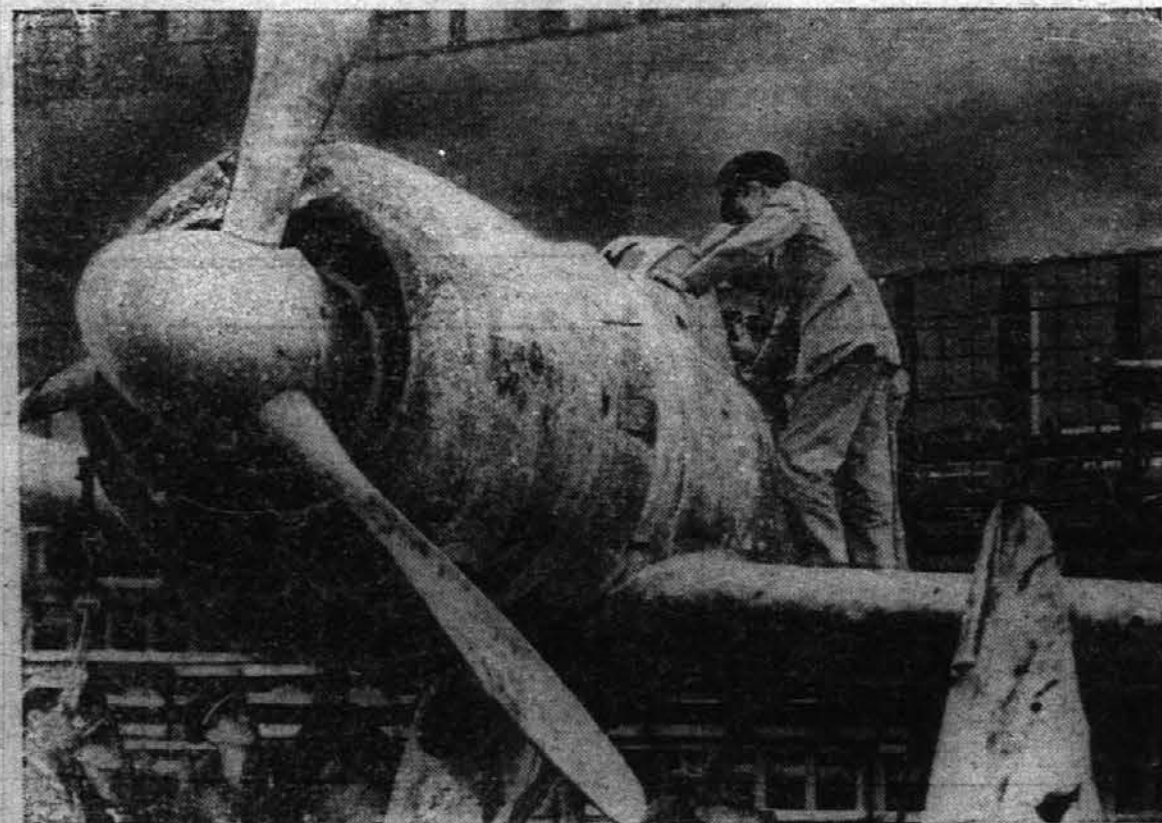
Sydney, Avstralija. — Vrhovno poveljništvo zavezniških sil v Južnem Pacifiku, je na podlagi opazovanja, nad kretanjem japonskih sil pričano, da Japonci že dolgo pripravljajo vpad na avstralska obrežja, ki se jim pa dosedaj še ni posrečilo. Zavezniška čuječnost je bila dosedaj prevelika in je vsak poizkus v to smer preprečila. Zadnja zmaga in uničenje 22 japonskih ladij nad Novo Gvinejo je dokaz, da jim zavezniški predvsem seveda Amerikanci ne puste dovesti niti novih ojačenj njihovim posadkom v Novi Gvineji, radi katerih imajo Japonci ne male skrbi. Narod doma postaja nestrpen, ker že lani po zasedbi Jave in Sumatre so bobnali japonski militaristi, da so dosegli popolno zmago nad zavezniki na jugu. Zato se zdi, da japonski militaristi hočejo za vsako ceno pokazati kake nove uspehe, ki jih seveda ne morejo najti nikjer, razven, če bi se jim posrečilo priti na avstralska obrežja, kar bo pa silno težavna reč, če bo sploh mogoča.

Porazi na morju, ki so jih doživeli zadnje poletje, v jeseni in zdaj pri Novi Gvineji so za Japonce tako občutni, da bodo silno previdni, kam bodo posegli v boj proti zaveznikom.

NEAPELJ BOMBARDIRAN

Kairo, Egipt. — Zavezniški bombniki so zadnji četrtek zadali težke udarce Neaplju. Po napadu je mesto gorelo celo noč in naslednji dan. Zavezniški so izgubili pri napadu samo eno letalo.

JAPANSKO LETALO "ZERO"

Amerikanci so izstrelili japonsko letalo "Zero" in ga nato pripeljali v Kalifornijo, kjer ga zdaj strokovnjaki proučujejo, kako je zgrajen itd.

VESTI O DOMOVINI

Pomembne besede, ki jih je te dni povedal po radio dr. Kuhar, slovenski duhovnik in jugoslovanski poslanik pri poljski vladi v Londonu.

V važen govor g. dr. Kuharja London, 25. februarja (Radio prejemna služba) — V teku večerajšnje oddaje v slovensčini, je g. dr. Kuhar, katoliški duhovnik in jugoslovanski poslanik pri poljski vladi v Londonu, naslovil Slovence v domovini važen govor, katerega radi atmosferskih prilik ne moremo podati v točnem besedilu; prinašamo s tem pridržkom, kar smo zabeležili.

V prvem delu svojega govora poroča dr. Kuhar o delegaciji Slovenskega Narodnega Odbora, ki je izročila podtajniku zunanjih zadev v Washingtonu, g. Sumner Welles-u, obširen in obilno dokumentiran memorandum o odporu in trpljenju slovenskega naroda, ter zahtevo o združitvi vseh Slovencev v Jugoslaviji. Govornik omenja, da je delegacijo vodil g. Louis Adamič in povdarja, da je državni podtajnik, Sumner Welles, v svojem odgovoru izjavil, da mu je grozna usoda Slovencev znana in v vseh podrobnostih, da pozna in ceni njihovo borbo ter da je obveščen o naših obmejnih problemih; obljubil je podporo in pomoč Amerike.

G. dr. Kuhar se zahvaljuje ameriškim Slovincem za uspešno obveščevanje ameriške javnosti o križevih poti našega naroda in za uspešno tolmačenje njegove borbe in njegovih želja.

Dr. Kuhar se bavi nato s posvetom newyorškega nadškofa Spellman-a v Vatikanu in z govoricami in intrigami, ki se pletejo okoli njegovega potovanja. V zvezi s tem obiskom je začela nemška propaganda širiti fantastične vesti o ustanovitvi neke katoliške države v Srednji Evropi. Ta država naj bi se raztezala, bodisi s Poljsko ali brez nje, od Baltijskega morja pa do Jadrana.

To so prazne fantazije nemške propagande, je dejal dr. Kuhar. Mi katoliški Slovenci z vso odločnostjo odklanjamo take fantastične načrte. Mi smo in ostanemo Slovenci in hočemo ostati z brati Srbi in Hrvati v Jugoslaviji. Skupaj se borimo in trpimo, skupaj hočemo tudi zmagati. Tisočletna izkušnja, vsa naša zgodovina nas uči, da ne moremo živeti v skupnosti ne z Nemci ne z Italijani. Po vseh teh izkušnjah, po grozodejstvih, ki jih Nemci in Italijani vrše nad našim narodom, je taka skupnost nemogoča. Ne bo nas prevarila nova uniforma, pa naj si bo katoliška. Mi ljubimo svojo vero, ali ljubimo tudi Jugoslavijo.

Na grobovih naših ljudi in razvalinah naših domov ne bomo govorili o taki katoliški državi. Te žrtve in te razvaline nam dajejo pravico, da sami o sebi odločimo — nešteti slovenski grobovi in pogorišča slovenskih vasi pa so tudi začr-

tala naše bodoče meje na severu in zapadu. Taki poskusi in načrti nam zopet na novo pokazujejo, da bomo le v slogi dosegli svoj cilj. Še vedno prihajajo vesti o domačih sporih in naši sovražniki jih spretno zlorabljajo. Slovenske žrtve, tako dragocene, izgubljajo svojo vrednost in svoj pomen zaradi te nesloge in medsebojnih bojev! Ponovno vas prosim, zedinite se, bodite složni, ne izgubljajte časa; ura odločitve je bližju!

Izpred vojaškega sodišča "Bazovica" — 1. januarja 1943.

Vojaško vojno sodišče Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil Slovenije-Dalmacije, odsek v Ljubljani je izreklo naslednjo sodbo v stvari proti HENIGMAN, ANGELI, hčeri Maksa in Ane Kočevar, rojeni v Toplicah 29. III. 1922, gospodinji, tam bivajoči na št. 29 nahajajoči se v zaporu.

Obtožena je bila: a) zločina po čl. 1. naredbne dne 3. 5. 1942, ker je v Toplicah v nedoločenem času do septembra 1942 sodelovala pri družbi, naperjeni za nasilni prevrat političnega, gospodarskega in družabnega reda v državi;

b) zločina po čl. 5 naredbne dne 3. 10. 1941, ker je v istih časih in krajevnih okoliščinah delala prevaratno propagando s tem, da je drugim neznanecem čitala liste protitalijanske vsebine "Slovenski poročevalec" in "Delo";

c) zločina po čl. 16 naredbne dne 31. 10. 1941, ker je v zgoraj omenjenih časovnih in krajevnih okoliščinah sodelovala pri oboroženem krdelu ustanovljenem z namenom izvrševati zločine proti varnosti države;

d) zločina po čl. z naredbne dne 24. 10. 1941, ker je brez dovoljenja imela pištolo;

e) soudeležbe pri trikratnem umoru obtoženem v smislu čl. 110, 81. k. z. 575 do 577 št. 3 k. z., ker je v Toplicah v noči od 27. na 28. maja 1942 v družbi z drugimi neznaneci in s predumišljajem povzročila smrt Mišjaka Antona, Mišjaka Alojzija in Kristana Alojzija.

Iz teh razlogov je sodišče na osnovi članov zakona spoznalo Henigman Angelo za KRIVO vseh pripisanih ji zločinov in jo kot tako obsodilo na SMRTNO KAZEN in posledice.

VAŽNO OPOZORILO GLEDE NARAŠČANJA ZLOČINOV

New York, N. Y. — Poročilo, ki ga je pred nekaj dnevi izdal načelnik zveznega preiskovalna urada Edgar Hoover, o naraščanju zločinov med mladino, je dvignilo po vsej deželi začudenje in zanimanje. Število raznih prestopkov, ki jih zagrešuje mladina je naraslo odkar smo v vojni za 57 odstotkov. Prostitucija v večih krajih narašča in to v mladih krogih. Hoover omenja, da je eden vzrokov k temu, ker pomanjkuje vodstva in discipline od strani staršev. Miss Corbin, načelnica ustanove "Maternity Center Ass'n" pa izjavlja: "Tisti, ki mislijo, da je dobra družabna poteza, ki jemlje matere iz družin in domov in jih postavlja v vojna dela, ne vidijo da-leč naprej od svojega nosu." Na isti seji je Dr. Guttmacher zagovarjal stališče, da naj se vprašanje "reprodukcija člo-

veka" loči od religije in naj postane nedotakljiv del moderne znanstva."

Tako se krešejo duhovi. Kljub temu, da so vzroki, zakaj morala propada na dlani, priporočajo ločitev od religije v najvažnejših zadevah. Ako bi se uveljavilo Dr. Guttmacherjevo priporočilo, bo takih obžalovanj, kakor jih je na drugi strani izrazila Miss Corbin, še veliko več. Nikar ne slepimo sami sebe v takih zadevah. Vzemite človeku še vero, kaj mu pa sploh še ostane v njegovi vesti, da se bo držal morale? Taka priporočila stavljajo le iz sovraštva do vere razni veri nasprotni ljudje in bi radi izključili Boga od vsega, kar ne gre v njihove račune. Toda tako ravnanje, kjer koli še so ga začeli izvajati je vodilo v le še bolj gnile socialne razmere.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after a holiday.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Table with subscription rates for various periods and regions like Chicago, Canada, and Europe.

Table with subscription rates for various periods and regions like Chicago, Canada, and Europe.

POZORI! Številke poleg vsakega imena na naslovni strani kažejo, do kedar je plačana vaša naročnina.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko iside list.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk: SVOBODA Z MOČJO

Marsikaj je v ameriskem udejstvovanju, kar je postalo dejstvo, je v praktičnem javnem življenju, se izvaja.

Ko sem prvič prišel v dotiko z ameriskim življenjem kakor se obiskovalcu na zunaj kaže, sem bil očaran.

Ker se nihče ne oglasi iz naše naselbine, sem se jaz nameraval napisati par vrstic, da ne poste rojaki širom Združenih Držav in Kanade misli, da smo čisto zaspali.

Priznam, da sem bil prevzet, očaran po prvih vtisih. Ali je Amerika tudi v resnici taka, da more človeka očarati?

Skrben opazovalec pa ne sme ostati na zunanostih, poseči mora vse globokeje, če hoče razumeti Ameriko in precenti njeno notranje življenje in vrline ali hibe, nedostatke, pomanjkljave tega ameriskanskega življenja.

Pripetilo se je nekaj tiste prve dni v Ameriki in pri tistem prvem očaranju.

Pogovor v družbi takih, ki so bili že leta v Ameriki, je nanasel na to in ono. Amerikaneec se z Ameriko rad pohvali, kar je povsem naravno, ako mu je količkaj uspelo.

Pogovor tiste dni je nanesel tudi na zločine v Ameriki. Vsaka dežela ima zločine, Amerika ni in ne more biti izvzeta.

Tu prihajam do naslova: svoboda z močjo. Ta kratka oznamba je vrlo pomembna in tolmuenu sedanjega vrvenja v javnem udejstvovanju in izražanju nekega novega življenja na vsem svetu.

Amerika naj pomaga, tako se pričakuje, in bo morda res tudi pomagala, tako nekaj izgleda. Kjer koli se Amerikanci prikažejo, se dvigajo upi na pomoč. Vrlo značilen

dogodek v mestu Tripolis, ko je bilo mesto po Angležih zavzeto. Vojaščina je bila vsa le angleška, nekaj ameriskih poročevalcev za velike časnike je bilo med prvimi, ki so z angleško armado prišli v mesto.

To je le neznaten dogodek, pa tudi značilen dogodek. Ako je to poročilo o veselju pri pojavu Amerikancev vam preneznatno, ne pripisujete mu preveč pomena, pogledjte nekaj mesecev nazaj, ko vsaj v Afriki še ni bilo dosti Amerikancev, pa je šel v Afriko in Evropo in Azijo Wendell Willkie v imenu ameriskanskega predsednika Roosevelta tja poizvedovat.

Kaj pričakuje ves svet od Amerikancev? Kruh in prehrana je stranska zadeva, morda ni tolikega pomena niti vojaška moč, ki je zdaj že vrlo izdatna, potrebna tudi za podlago pomoči, ko mora v vsakem slučaju prej pasti hitlerizem in fašizem, da bo sploh pomoč mogoča.

IZ ZLATIH POLJAN SEVERNEGA ONTARIJA Kirkland, Lake, Ont., Canada

Ker se nihče ne oglasi iz naše naselbine, sem se jaz nameraval napisati par vrstic, da ne poste rojaki širom Združenih Držav in Kanade misli, da smo čisto zaspali.

Imamo tukaj pevski zbor "Triglav", ki je priredil 28 feb. v Poljski dvorani koncert z mladinsko igro "Čista vest", ki so jo naši malčki izvrstno predstavljali, da jih je bilo veselj videti.

NOVA MAŠA Calumet, Mich.

Vedno poslušam, kdaj bodo pričele pokati tiste velike bombe tam iz Joliet. Mislim, da naš navdušeni zastopnik Mr. J. Kramarich nekaj pripravlja. Zatoraj prosim, pošljite vse bombe iz Calumeta Mr. J. Kramarichu, da se vendar zbudijo in pokaže, kaj zna.

Mrs. Anna Sterbenz. Novomašnik ima še tri sestre in dva brata, njegova mati pa je sestra Rev. Francis Sheringera, ki so za župnika v L'Anse, Mich.

Novi mašnik, bod' pozdravljen! Bog ga spremljaj po vseh njegovih trnjevih potih!

Na Calumetu imamo hudo zimo in 14 čevljev snega; ako ne verjamete, pa pridite pogledat!

Prav dopadejo se mi dopisi slovenskih vojakov. Kako le-

po piše Sgt. S. Kožar. Prosi molitve. Bodite potolaženi, slovenski vojaki! Vsi molimo in Boga prosimo, da se zdravi po naši zmagi zopet vrnete k vašim ljubečim materam.

Nasim rojakom in rojakinjam, ki še niso naročniki, priporočam: Naročite se na list Am. Slovenec, ker nam prinaša tako zanimive dopise, poudčne članke in lepe povesti. Pozdrav vsem čitateljem tega lista, ki mu želim veliko novih naročnikov!

Mrs. J. Sustarich.

SNUBAČI

Slika po starem slovenskem običaju Spisala Mary Kogovšek, Pueblo, Colo.

Osebe: Gorenjčev oča, premožen kmet. Meta, njegova žena. Manca, njuna hčerka, nevesta.

Puklasta Jera, jajčarka. Miha, mešetar. Kruljčev Martin, ženin. Kakih deset ali več parov svatov, oblečenih v slovenske narodne noše. Žene in dekleta naj pripravijo in prinesejo seboj razne primerne jestvine, kakor krofe, potice, mesene klobase, itd. Na odru naj bo pripravljena miza, na kateri naj bo tudi vaza s starokraj-skimi cveticami, narejenimi iz papirja.

Osebe, ki bodo nastopile v tej narodni sliki, naj se zberejo zunaj dvorane in pridejo v dvorano skozi glavni vhod. Muzikant s harmoniko naj koraka prvi in naj igra slovensko svatbeno koračnico. Za njim gresta ženin in nevesta, za tema pa tovariš in tovarišica, nato pa ostali svatje, ki naj bodo veseli in naj vriskajo. Ko pridejo sredi dvorane, naj zaplešejo polko. Potem gredo vsi skupaj na oder, kjer zapojejo nekaj naših starih pesmi, najprej morda naslednjo:

Preljubi ženin Martin, Poglej zdaj svojo nevesto! ltd.

Po tem uvodu pade zagrnjalo; ko se zopet dvigne, so na odru samo. GORENJČEV OČA, ki sedijo za mizo, berejo časopis in dremljejo. Na tleh poleg njih stoji zelenka z žganjem. Meta vstopi.

META: "Hej, stari, no, kaj pa delaš? Kaj spet dremlejš? Ti boš tudi sodnji dan prespal."

OČA: "Meta, kaj si ti? Pojdi sem, ti bom povedal, kakšne sanje sem imel. Veš, malo sem zadržal, pa se mi je sanjalo, da so prišli snubači v našo hišo in vprašali za našo Manco."

META (osorno): "Kaj že spet tista zelena flaša pri tebi stoji? Kaj moraš zmerom žlampati Nikoli nimaš zadoosti. Vse nam boš zapil!"

OČA (ponižno): "No, no, Meta, ne bodi tako huda! Do sedaj nam še ni nobene sile. (Prime zelenko) Meta, na, pa še ti malo potegni, da se ti malo jeza poleže! Pa vsedi se

zraven mene, da se malo pomeniiva!"

META: (se vsede): "Oh, stari, ko bi se tvoje sanje vsaj uresničile! Veš, naša Manca je že v letih. Tudi jaz sem nekaj slišala o ženitvi. Tista puklasta Jera, ki jajca skupuje, mi je povedala, da je bila doli v Podgaju pri Kruljčevih in je slišala, da misli Kruljčev Martin vprašati za našo Manco."

OČA: "Meta, kje pa je ta vas Podgaj? Jaz nisem še nikoli slišal o njej."

META: "Veš, stari, kje je Kurešček? Tam doli leži ta vas. Je precej revna, samo kakih pet bajtarjev. Kurešček je velika božja pot, za Podgaj se pa malokdo — (Nekdo potrka na vrata. Meta vesela skoči): "Morda so pa zdaj prišli snubači!" (Odpira vrata.)

MEŠETAR MIHA: "Dober dan, Gorenjčev oča! Ste pa zares prava gorenjska korenina! Ja, ja, kopriva ne pozebe!"

OČA: "Ja, ja, je že dobro! Kaj bi pa radi? Od kod ste prišli?"

MIHA: "Veste kaj, jaz bom kar naravnost povedal: ZENIT SMO SE PRISLI IN VPRAŠAT ZA VAŠO LEPO MANCO."

OČA: "Je že dobro! Kdo se pa ženi?"

MIHA: "Kruljčev Martin iz Podgaja." (Martin vstopi.) "Stopi no sem, Martin, in drži se pokoncu! Kaj ne veš, da se ženiš? Saj se ni treba nič bati! Gorenjčev oča samo vpijejo, naredili ti pa ne bodo nič hudega."

OČA (osorno): "No, fant, kako pa kaj obstojiš? Imaš kaj premoženja? Bajtarju jaz ne dam moje Mance!"

MARTIN (prestrašen pokaluše): "Ja, oča, imam precej lepo hišo, iz škarpe zidano in s škopniki pokrito. Imam tudi dve kozji; ena je frišna in molze, ena bo pa imela tele o svetem Jurju."

OČA (jezno vstanejo): "Kaj si rekel zdaj? Še enkrat mi povej!"

MARTIN: "Oh, kaj sem pa rekel? Že vem! Ena koza bo imela tele o svetem Jurju."

OČA: "Tepec! Kedar si še slišal, da je imela koza tele, povej mi! In ti si upaš vprašati za mojo Manco, zarukaneec zarukani! Kar pozabi mojo Manco!"

MIHA: "Oča, prosim, po-

(Dalje na 3. strani)

DOGODKI med Slovenci po Ameriki.

Na dopust Pueblo, Colo. — Na dopust je prišel Bernard Centa, sin družine Mr. John Centa, kjer imajo že dva sina v armadi. Bernard je že dve leti pri vojaki, sedaj pa je prestavljen v Mississippi.

Prišel je tudi Joseph Jeršin, sin družine Mr. Joseph Jeršin, kjer imajo istotako dva sina v armadi. Tudi Joseph je že dve leti v službi. — J. M.

K vojakom Chicago, Ill. — Zadnji petek je odšel služiti Strica Sama mlad slovenski fant Edward Koren, ki smo ga že preje omenili na tem mestu. Želimo mu vso srečo!

Poroka Lorain, O. — V soboto 27. feb. se je v domači slovenski cerkvi poročila Miss Lillian Sterk z Mr. Frankom Kanary. Miss Sterk je vknjinka obče poznane Mrs. Mary Erjavec. Častitke! — J. P.

Stara naselbina St. Stephen (Brockway), Minn. — Malokdo ve, da je naša gozdarska slovenska naselbina, ki so jo pred nekaj leti klasično opisali preč. g. kanonik J. J. Oman, stara že 76 let. Leta 1871 je že stala tukaj prva slovenska cerkev, ki je bila lesena. Župnik Rev. John Trobec pastirujejo tukaj neprenehoma že 42 let. Lani je bilo v fari 12 krstov, ena poroka in troje pogrebov. Dohodkov je bilo \$6,491.97. Cerkevni dolg znaša samo še \$1,164.82. K vojakom je odšlo do sedaj 52 fantov.

Iz krstne knjige Chicago, Ill. — Zadnje čase je bilo v cerkvi Sv. Štefana krščenih več novorojenih chicaških Slovencev in Slovencev, ki jih še nismo omenili na tem mestu.

Anthony Robert Intihar, sinček Mr. Anthony in Mrs. Mary Intihar, roj. Roblek, je bil krščen 13. februarja. Botra sta bila Mrs. Jean Intihar, sestra mlade mamice, in Mr. Frank Roblek.

Thomas Kenneth Smith, sinček Mr. Thomas in Mrs. Stephany Smith, rojene Vučko, je bil krščen 21. februarja.

Robert Terrence Meglich, sinček Mr. Frank in Mrs. Frances Meglich, rojene Grill, je bil krščen 21. februarja. Mlada mati je mlajša hčerka Mr. in Mrs. Frank Grill. Za botra sta bila Mr. Frank in Mrs. Mayme Banich.

Dianne Stephanie Hainsel, hčerka Mr. Carl in Mrs. Anne Hainsel, rojene Vouri, je bila krščena 7. marca. Mati je hčerka Mr. Vouri, ki je eden kolektorjev pri sv. maši ob 10:30. Botra sta bila Mr. in Mrs. Steve Sloby.

"Amer. Slovenec" je vez, ki družji ameriške Slovence od obale do obale.

TARZAN (658) PREDZNAK NEVŠEČNOSTI (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

WHEN TARZAN JERKED THE NECK-LACE FROM HER, DAREENA RAGED. "YOU BRUTE! YOU DON'T REALIZE WHO I AM!"

AS TARZAN WALKED AWAY, GRANNY AKERS ACCOSTED DAREENA. "IT'S TIME TO GET THIS HOT-Y-HOTTY STUFF!"

DAREENA GLARED AS GRANNY CONTINUED: "WE'RE IN A TOUGH SPOT. WE'LL GET OUT ONLY BY WORKING TOGETHER." "I'M NOT ACCUSTOMED TO BEING ADVISED BY COMMON FOLK." THE GIRL SCORNFUL AS SHE WALKED AWAY.

GRANNY CHUCKLED. "SHE'S A FOOL, BUT SHE'S GOT SPUNK. I DON'T ENVY TARZAN HIS JOB OF HANDLING HER."

Ko ji je Tarzan odvzel veržico, je Darena vzkričala: "Sirovež! Ne upoštevaj, kdo sem jaz!" Srečo je gledala Darena, ko je Granny nadaljevala: "Mi smo v težavnem položaju, iz katerega se ne vidimo brez poirtvovanja." "Nočem, da bi me podučevali navadni ljudje," odvrne Darena jezno in odide. "Neumnica," si misli Granny; toda Tarzan mora biti previden!

NEDELJSKI KOTIČEK

J. M. Trunk:

TEDENSKI KOLEDAR

14. Nedelja — 1. postna.
15. Ponedeljek — Longin.
16. Torek — Marija, spok.
17. Sreda — Patrik (Kva tre)
18. Četrtek — Ciril Jeruz.
19. Petek — Sv. Jožef (Kva tre)
20. Sobota — Patricij (Kva tre)

DRUGA NEDELJA V MARCU

"Gorje obupljivim srcem, ki Bogu ne verujejo, in zavoljo tega jih on ne obvaruje (Sirah, 2,15)".

Pri Bogu o kakem sovraštvu ne moremo govoriti. Poudarjamo sovraštvo božje, ampak tako sovraštvo je mogoče le nastalo, ker je človek sam tako sovraštvo zakrivil, si ga nakopal. Pri Bogu ni bilo nobene krivde. Bog mora sovražiti greh, nikoli pa ne sovražiti grešnika, dokler je človek še pri življenju. Pri življenju je na božji strani le ljubezen. Zato Bog čaka in čaka. Pričakuje, da prideš nazaj k njemu in se stisneš na njegovo očetovsko srce, in prišel boš nazaj, ako imaš do Boga pravo in trdno zaupanje, ki sme celo nekaj zahtevati, ker ima dano besedo do pravice. "Ker je na-me zaupal, ga bom rešil, varoval ga bom, ker je poznal moje ime". Ali slišiš besedo, ki je za-te zastavljena? Prosi, pa lahko tudi zahtevaš! Kakšnega očeta imaš, ki je ob enem tudi tvoj Bog!

Pretrsljiv slučaj je nesrečni Juda. "Bolje bi bilo, da bita človek ne bil rojen..." se izvije bolestan iz božjih ust. Kako je prišlo do tega, kje je bila krivda? Juda je grešil. Da. Niti ni tajil, kakor mnogi. "Izdal sem nedolžno kri" in puli si pri tem lasce. To je bila vrlo očitna spoved. Ali je tajil pekel in kazen? Nikakor ne. In kako je pri tem postopal sam Bog? Dobro je vedel za izdajstvo, posvaril je pred vsemi učenci. "Eden izmed vas me izda". Kakor strela je zadelo tudi Juda. Pomagalo ni. Kakor gad pride in poljubi. Še en opomin. "Priatelj, s poljubom izdaš". Tudi to ne izda. Dobro pa poglej. Strupenega gada imenuje Bog "priatelj", da bi ga spravil k popravili, ker izdajstvo je bilo že izvršeno. Kaj je Juda pogubilo? Edinole pomankanje zaupanja na usmiljenje božje. "Moj greh je prevelik". Ne, ni prevelik, le zaupanja ni. In pretresljiv konec (Mat. 27,5) je sledil.

BARAGOV SVETILNIK

Promotor.

Nekaj opazk k poročilu iz starega kraja

V zadnjih treh Svetilnikih sem objavil poročilo o mučeniški katoliški Sloveniji prav tako, kakor sem ga bil prejel iz domovine. Tudi drugi radi priobčujejo poročila in pisma iz stare domovine, ako jih kaj dobe. Zakaj ne bi jaz — tako sem si mislil. Čutil sem pa, da je to poročilo polno dinamita in sem nekaj časa premišljeval, kje in kako bi ga priobčil. Končno sem se odločil kar za Baragov Svetilnik, čeravno je s tem Svetilnik stopil še precej bolj s svoje navadne poti kot recimo s pisanjem o Slomšku. Toda naredil sem tako radi tega, da vsa odgovornost za to objavo ostane na meni in ne bo nihče drug kaj prizadet...

Zakaj sem si pa sploh pomišljal glede objave onih poročil? Zato, ker se tako strahna in tako izzivajoča, tako nenavadna in tako žalostna, da večina naših ljudi kaj takega sploh ni mogla pričakovati. To vidim sedaj tudi iz tega, da sem takoj prejel nekatere odmeve izmed bralcev (ne bralk!), ki takorekoč samo ponavljajo: Strašno, strašno — ako je vse to res...

Glede verodostojnosti poročil ne morem in ne smem imeti dvoma. Tisti, ki je poročal, je brez dvojbe poročal resnico. Poznam ga. Nobenega smisla bi ne imelo, če bi poročevalcu hotel podtikati pretiravanje. Da sem se pomišljal z objavo poročil, je vzrok druge. Naši ljudje so večinoma zelo nagli in brž napravijo zaključke, ne da bi počakali in razmislili in preudarili ves položaj. Reakcija na kaka taka poročila je med našimi ljudmi navadno trojne vrste.

1. Nekateri se silno zgražajo nad početjem partizanov in VSO njihovo akcijo silno obsojajo. CELOKUPNO početje "Osvobodilne Fronte" obsojajo.

2. Drugi me utegnejo obto-

žiti izdajstva, češ da s takimi poročili škodujemo zavezniški stvari, ko mečem na partizane tako slabo luč, da delam zrgamo med tukajšnjimi ljudmi, ki so baje po večini ZA partizane...

3. Tretji bodo najbrž dejali: Če se take reči goče v naši stari domovini, je pač najbolje, da ničesar od tam več ne beremo in da se znaneprijem smatramo samo za Amerikance, na svojo nekdanjo domovino pa kar pozabimo...

Poznam naše ljudi dovolj, da sem moral pričakovati tak odmev od naše javnosti. Podobno je, da se nisem prav nič motil. Klub temu sem poročilo objavil in bom morebiti še katero, ali pa tudi ne. Zakaj sem torej stvar objavil?

Predvsem zato, da se sliši še druga plat zvona. Nič ni bilo bolj želeto ko to, da bi jugoslovanski in posebej slovenski odpor zoper osiše užival prav do konca vojne tak ugled, kot ga je užival tako dolgo, dokler smo čuli samo o Mihajloviču. Morda ni bilo vse tako kot se je bralo, toda bilo je vsaj vse ENOTNO in je Jugoslavijo predstavljalo v dobri luči. Ko so se pojavili partizani in začeli na svojo roko nagajati Nemeem in Lahom, bi morala biti naša edina skupna želja ta: Naj se čimprej zedinijo in SKUPNO rešujejo, kar se rešiti da! Vsak bi lahko videl, da taka razcepljenost nikamor ne vodi in je na vseh straneh škodljiva...

Pa so se kaj kmalu pojavili med nami ljudje, ki so začeli povzdigovati partizane nad mero, pretiravati njihove uspehe, obmetavati vse tiste, ki niso drveli za partizani čez drn in strn, s "šlapami, copatami in apizarji" in drugimi takimi lepimi imeni. Mihajlovič je naenkrat postal škodljivec, partizani pa ogromni junaki, ki EDINI vodijo borbo. Če pa pri tem kaj "nerodnega" naredi, se jim mora spregledati, "ker živeti morajo, zato morajo tu-

NEMŠKI MLADCI V VOJSKI

Na sliki je videti štiri nemške ujetnike, ki so jih ujeli zavezniki v Tuniziji. Najmanjši, ki izgleda komaj 15 let, je izpovedal, da je 20 let star.

di s silo jemati, kadar se jim hrana ne da radovoljno" — in tako dalje.

Ti in taki ljudje bodo seveda zdaj dejali, da sem s temi poročili partizane "oblatil". Pa ni tako! Kolikor so "oblateni", so se sami oblatili, zakaj s takim početjem kot je bilo opisano v poročilih — in to ni edino poročilo te vrste! — partizani ne delajo časti ne sebi, ne svojemu narodu in prav tako ne naši skupni zavezniški stvari.

Vsa čast partizanom, v kolikor jim gre za borbo zoper osiše. Vsa čast jim, v kolikor res pomagajo Zaveznikom s tem, da drže vojaštvo osiše v Jugoslaviji, ki bi drugače moralo na prave bojne fronte. To da zakaj so se spravili nad svoj lastni narod, da ga POMAGAJO UNICEVATI in bi ga rešITREBILI, ako bi šlo tako naprej, tega ne moremo razumeti in tega ne MOREMO IN NOČEMO PREZRETI. Ko se bo po vojni splošno razvedelo, kaj so počeli partizani s SVOJIM LASTNIM NARODOM in če bi se tudi to razvedelo, da sem jaz imel to poročilo in ga skrpal in predal namesto da bi ga dal objaviti, sem prepričan, da bi me NAROD PO PRAVICI NA ODGOVOR POZVAL. Saj ni in ne more biti dobro, da se med nami razširjajo samo neke legendarne reči o partizanih, ki ne prihajajo vedno iz zanesljivih virov, ki pa kljub temu vzbujajo navdušenje za partizane

BREZ VSAKEGA PRIDRŽKA do take mere, da se jim pošiljajo telegrams s podpisi tukajšnjih uglednih Jugoslovancev in posebej Slovencev, da cele organizacije — centralne! — sprejemajo resolucije v prid partizanov BREZ PRIDRŽKA, da se v listih bere o "copatah, šlapah in apizarjih", ki nočejo slepo slediti partizanom — ko je torej do vsega tega prišlo, bi si jaz očitno NEPOŠTENOST do slovenskega naroda, če bi tako poročilo, ki poda drugo plat zvona, skrnil pod mernik. Naj bo torej objavljeno in naj bo objavljen tudi moj komentar — za oboje prevzemam SAM odgovornost, takoj pa svarim pred NAPACNIMI KOMENTARJI!

Napačen komentar bi bil, če bi se reklo, da sem s tem poročilom VSO PARTIZANSKO AKCIJO potisnil v gnojno jamo. Ne! Če bi imel partizane meti in tega ne MOREMO IN ČEZ IN ČEZ za tako gnojno bulo na telesu slovenskega naroda, bi moral biti tudi zoper to, da se vrše dogovori za ujedinenje z drugimi uporniki v Jugoslaviji. V resnici pa nič drugega ne odobravam tako zelo ko te dogovore. Prepričan sem, da so le neki ekstremisti med partizani, ki počno take reči kot pove poročilo.

Nateplo se je mednje nekaj izgubljenec, ki zdaj "poravnava" stare osebne račune in jih poravnava s tem, da bijejo lastne ljudi brez ozira na skupni blagor. Nateplo se je skupaj nekaj take sodrge,

ki misli, da vsaka revolucija obstoji zgolj v boljševidstvu najpodlejše vrste. Kar ne morem verjeti, da so take reči v skladu z nameni celokupnega partizanskega gibanja in da bi jih odobraval na primer Ribarjeva vlada v Bihaču.

Vsako tako revolucionarno gibanje prinese s seboj pravo gotovo tudi nekaj senčnih strani, žal, da jih je partizanstvo na Slovenskem prineslo več kot jih more drobni slovenski narod preboleti brez večne škode! In ko je enkrat tako, ne smemo molčati. In zlasti ne smemo molčati, ko vidimo, da je prišlo do tega, da se partizanom na debelo daje priznanje v naši javnosti, če pa kdo reče kaj od druge plati zvona, je pa — prijatelj osiše... (Konec prihodnjic...)

SNUBAČI

(Nadaljevanje s 2. strani)

tolažite se, saj Martin je priden človek in prav nič razvajen. KAR UDARIMO, DA BO LIKOF!"

META (pride): "Stari, kar udari, samo da bo ohcet!" Meta nato pokliče Manco, ki takoj pride na materin klic. Mati in hči se objameta in jokata. Oča, ženin in mešetar trčijo s kozarci na zdravje in pijejo. Ostala družba pride na oder, prinese krofe, klobase, pijačo, itd. Vsi so razigrane volje in nazdravljajo ženinu in nevesti.)

PUKLASTA JERA (pride s košarico): "Kakor vidim, sem ravno na likof prišla." (Oča ji podajo kozarec, ki ga Jera spije na dušek in ga takoj spet nastavi, da bi ga oča še enkrat napolnil): "Moram še enega, da bosta mlada dva imela več sreče!" (Zopet pije, nato pa začne peti s hripavim glasom. Ostali poprimejo):

Prej pa ne gremo dam,
Da se bo delal dan,
Da se bo šajnal
Ger prot Ljubljani!

Proti koncu petja pade zagrinjalo. Cela svatovska družba, kakor v začetku, pride z odra doli v dvorano, kjer zapleše po stari slovenski šegi enega domačih plesov, kakor "povštar tanc", "štajeris", ali pa "potolčeni šotiš.

TO IN ONO

BOMBE PROTI TROPICNIM BOLEZNIM

Springfield, Mass. — V Westinghouse tvornici so začeli izdelovati po 1000 kemičnih bomb na dan, ki jih bodo uporabljali v tropičnih pokrajinah proti mrčesu vseh vrst, kot muham, komarjem in drugim žuželkam, ki raznašajo bacile in okuženje, iz katerega nastaja malarija in druge tropične bolezni. Bombe uporabljajo, da jih z letalom pošočavah razmečejo. Ko se bombe razpočijo napolnijo pokrajino z posebnimi plini, ki pomore mrčesu, a ljudem niso nevarni.

PREPARI RADI VOJNEGA ČASA

Washington, D. C. — Vojni podtajnik Mr. Patterson je objavil te dni svarilo, naj razne države in mesta nikar na svojo roko ne spreminjajo časa iz za vojno določenega časa, ki je za eno uro naprej, kakor znano. Take spremembe bi silno prizadele vojno produkcijo. Vlada se zaveda, da je bilo v zimskem času sitno tu in tam, a položaj v katerem smo radi vojne to zahteva. Obsojal je tozadevne spremembe v času, ki so jih naredili v državah Michigan, Ohio in v Georgiji, da so šli nazaj k normalnemu sončnemu času.

GOZDARJI NISO ZADOVOLJNI Z OMEJITVIJO MESA

Oshkosh, Wis. — "Nikar ne pričakujte, da bodo gozdarji vihтели težke sekače in gonili žage ob prazni solati," je sarkastično pripomnil O. T. Swan, tajnik zveze izdelovalcev trdega lesa na severozapadu. Težaki gozdarji potrebujejo najmanj deset funtov mesa na teden in 1 funt in tri četrt, kakor to določa vladna naredba, ki uvaja odmerjevanje živeža ne bo zadostovalo.

Urad za kontrolo cen in odmerjevanje živeža, bo glede gozdarjev proučil potrebo zahteve po višji količini mesa za gozdarje.

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi berete novice iz vaše naselbine. Poročajte novice in dogodke v "Am. Slovincu".

POŠTEN STAREJŠI MOŽ

dobi delo nočnega paznika (Wachmana). Delo stalno in plača po dogovoru. Oseba mora biti trezna, ker delo je odgovorno. Za informacije vprašajte v uradu tega lista. (3x)

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Cenal 6523
Uradne ure: vsak dan od 9
zjutraj do 8:30 zvečer.

NAZNANILO IN ZAHVALA

Potrih src naznanjemo vsem našim sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nam je kruta smrt vzela iz naše srede ljubljeno ženo, mater in staro mater

POLONO GUZEL

Umrja je 14. januarja 1943. Rojena je bila leta 1866 v vasi Kopačnica, fara Leskovec v stari domovini. Ob smrti je bila stara 77 let. V Ameriko je prišla leta 1894. Bila je dolgo vrsto let članica K. S. K. J. in društva Christian Mothers Lodge. Pogreb pokojne se je vršil dne 17. januarja t. l. iz hiše izlosti na pokopališče Sv. Barbare v Preste. Pa. ob veliki udeležbi sorodnikov, prijateljev in znancev.

Tem potom se želimo najpristrčneje zahvaliti vsem, ki so nam bili v pomoč in nam stali ob strani v urah teške žalosti, nas tolažili in nam pomagali v vseh zadevah. Hvala tudi vsem, ki ste jo obiskali ob njenem mrtvaškem odru, in vsem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti na pokopališče.

Najlepša hvala vsem za krasne darovane vence in cvetlice, katere je ona tako zelo ljubila vse svoje življenje. Nadalje hvala lepa vsem za darove za sv. mašo, ter prisrčna hvala vsem, ki ste dali svoje avtomobile na razpolago za sprevod pri pogrebu, in vsem, ki ste jo spremlili k mirnemu počitku na mrtovor. Še enkrat najlepša hvala vsem skupaj.

Ti pa ljubljena soproga in mati naša, počivaj v miru in lahka naj Ti bo Ameriška zemlja. Zapustila si nas in odšla od nas v večnost, kje bodeš mirno uživala plačilo za vse, kar si dobrega storila v življenju, katero Ti ni bilo posute z rokami. Ostali se Te bodemo spominjali s ljubeznijo v srcih, dokler tudi mi ne pridemo za Teboj.

Zalujoči ostali:

MATILJA GUZEL, soproga: ROSE, poročena Bašelj, FRANCES, poročena Dimitrovic, CHRISTINA, poročena Bogataj, doma v Treveskyn, ANNA, poročena Vrtičnik na Sygon Hill, Pa., hčere: MIKE, v Pittsburgh, Pa., JOHN in JAKE, sinovi. Ter več vnukov in sorodnikov, vsi doma in v ti okolici Treveskyn, Pa.

Cuddy, Pa., v marcu 1943.

TAKO SE KOPLJEJO NAŠI FANTJE IN MOŽJE V DŽUNGLI NA BOJIŠČIH

Nekje v Naga Hills, Indija, če veste kje je to, neki vojak obliha korporała Powella z vodo. Tako koplje so na razpolago in kakor gleda korporała Koplje jako dobro done.

Hlapec Jan

Stijn Streuvels

Vse reči je smatral za celoto, katere del je nezavedno sam tako dolgo bil; gledal jo je in uporabljaj, ne da bi jo v resnici videl. Ko je obotavljaje se prišel v hišo, se mu je zdelo, kakor da se vse oči upirajo vanj; vladal je molk in bilo mu je kakor da bi bila Netja, najmlajša hči jokala.

Samo fant si je upal Jana nagovoriti in je poizvedoval, kje je Jan doma, kako dolgo neki potrebuje, da pride tja, in če bo tam tudi imel posla s konji.

Brž ko je pojedel, je popustil vse na mestu in šel v hlev, da bi bil pri konjih. Ker ni maral več premišljati, je slekel boljšo obleko in snažil in čohal Sevo in Miete, dokler se nista svetili. Rjavca in Baia je božal z roko. Potem je začel spet snažiti in čohati, samo da bi zabil čas.

Popolna nedeljska tišina, ki se je ta dan širila po domačiji, katera je bila sicer polna hrušca in gneče, je učinkovala čudno in tuje. Kure in golobje so iskali toplote in so se gnetli na majhni prisojni progji pred kolnico.

Psi so spali in hlevna vrata so bila zaprta. Dekle so v nedeljski obleki prihajale s kašče in veselo z rokami mahaje odhajale v vas. Mimogrede so pokukale skozi hlevna vrata in pozdravljale Jana in se poslavljale. Ko so bile že davno proč, je bilo iz daljave še čuti njihovo klepetanje.

To samotno popoldne, ko je Jan še zmerom zamišljeno sedel na svojem kovčegu in strmel v konec svojih čevljev, je vedra Netja pogledala skozi odprta vrata v hlev. Držala je kazalec na spodnji ustnici in njene okrogle, sinje oči so otožno zrle. Netja je kot najmlajša izmed petih velikih hčera ostala posebno dolgo otrok. Bila je že skoraj dorastla, visoko potegnjena, napol zrvita, in v oblekah, ki so bile zmeraj prekratke in preozke, je bila napol otrok, napol dekle: okrogla in polna, a okretna v gibih, skoraj razvito telo z jasno otroško dušo.

Sestre so jo pustile, da je lahko počenjala, kar je hotela, in sama je bila polna norčavih, nedolžnih otroških muh, ki so ji pa dobro pristajale. Jan jo je še zdaj večkrat, kadar je bilo treba pregnati veliko žalost, vzjel v naročje, in če je bil dobre volje, jo je dražil in se igral z njo. Posadil jo je potem okobalo konju na hrbet in pustil, da je včasih tako jezdila nekaj časa po nji. Kadar je pa prišla, da bi ga jezila, ji je zagrozil, da jo bo popraskal s svojo bodočo brado. Potem je boječe in vrešče bežala pred njegovo trdo, strničasto brado. In zdaj je stala Netja pred njim z nekakim izrazom nejevolje v očeh, pol žalostna, pol jezna. Pritisnila je kljuko in počasi vstopila.

"Zakaj odhajaš, Jan?" je vprašala. Na Netjo spolh ni pomislil in je šele zdaj zapazil, da so razen konj tudi še druge stvari, ki so ga tu trdno vezale. Netja in druga velika dekleta z njihovo srčno dobrohotnostjo — zdaj jih je moral pustiti in pozabiti.

"Ne smeš stran, ostati moraš tu. Mati je jokala in Lotta tudi in Idaliya — toda ne smela bi ti povedati," — je priznala odkritosrčno. Ta hip ni vedel, kaj naj stori. "Kaj boš res šel?" je spet vprašala. "Moram. Oče mi umira, Netja."

"Saj se boš takoj spet vrnil, ko bo oče umrl?"

"Potem bom moral ostati tam in obdelovati očetovo zemljo."

Netja je bila potrta in je težko vzdihnila. Tipala je pod svojim predpasnikom in potegnila izpod njega novo rumeno ruto za okrog vratu.

"Tole tukaj, Jan, ti je dala mati. In tu je še nekaj, kar ti jaz dam; a ne kaži nikomur! Pletla sem jo za očetov god, a zdaj bo zate." Dala mu je svilen, z biseri posuto mošnjo za tobak. Jan je oboje držal v rokah in zrl dekletu v oči. Ker je je bilo tega dejanja očitno sram, ni vedel, kaj naj bi dejal.

"Jan, me nočeš zdaj popraskati z brado?" je vprašala hlapca in se nenadno zasmejala.

Tedaj je s svojimi dolgimi rokami segel po Netji in podrgnil svojo ščetinasto brado po otroških licih. Ko je začela vpiti, jo je izpustil. Stala je nekaj časa na mestu, žareče rdeča od praskanja, stresala dolge plave kodre okrog obraza in nenadno z doječim smehom oddirjala.

To je bilo za Jana veliko, čisto nepričakovano zadoščenje; še dolgo je ostal poln velikih misli pogreznjen v pogovor s samim seboj. Razgrnil je ruto po kolenih, jo spet zložil in jo potem skrbno položil poleg mošnje za tobak na desko nad svojim ležiščem.

Proti večeru so prihajali drug za drugim hlapci in dekle domov; brž so se preoblekli in so se pridno počeli lotiti dela.

Tedaj je prišel neki tujec z majhnim zveznjem pod pazduho na dvor. Psi so besno lajali in skakali okrog svojih kolih. Tujec je dejal gospodinji:

"Baas me je poslal sem, ker potrebujete konjarja."

Ogledala si ga je natančno od pete do glave, trenotek oklevala in ga potem spustila v hišo.

Mož je v zadregi sedel k steni in vrgel zavoj pod stol.

"Novi hlapec je tu," so si šepetale hčere in dekle so si mežikale in se poredno hihitale. Nekaj jih je šlo pod to ali ono pretvezo v kuhinjo, da so ga pogledale, potem so se smeje se vračale in pripovedovale o njegovih predivastih laseh, o njegovem velikem nosu, o njegovih orjaških rokah in o škilečih očeh.

Gospodar je prišel domov in pozdravil. A še preden je mogel izpregovoriti besedo o tem, da bi ga najel, mu je gospodinja zašepetala:

"Kaj pa hočeš zdaj vzeti v nišo? Ta mi ne ugaja."

"Bo že, bo že; tuj je še. Kmet Veroken pravi, da je izvrsten dečko; dve leti ga je imel v hiši."

Jana so trikrat klicali k večerji, pa še ni prišel. Pozneje je po hlapčku sporočil, da ni lačen.

Pri mizi so se vse oči obračate na novega hlapca.

"Od mene ta beloglavec ne bo slišal dosti lepih," je zašepetala neka dekla.

"Kar k nam sedi," ga je prijazno silil: gospodinja.

(Dalje prih.)

RAZNO

KAKO NAJ SE VEDE TURŠKO DEKLE?

Turško časopisje obravnava sedaj okrožnico, katero je razposlalo učiteljstvo dekliških šol v Smirni vsem starejšim učenk tiste šole. V tej okrožnici navajajo staršem dolžnosti da tudi saturska deklica vesti ter nalaga jo strašem dolžnosti, da tudi sami svoje hčerke k temu navajajo. Ker je ta stvar silno zanimiva tudi za naše vzgojitelje in starše, prinašamo nekaj glavnih navodil.

Turški učitelji torej najprvo pozivajo starše, naj strogo pazijo, da bodo dekleta vsa ta navodila tudi ubogala. V prvi vrsti je za vzgojo mladih deklet zelo slabo, če obiskujejo kinematografe. Tudi tako imenovane mladinske predstave ne vplivajo dobro na duševni razvoj mladih deklet. Prav posebno morajo starši paziti, da bodo njihove hčere hodile na sprehod samo v spremstvu staršev ali pa bratov in sestra. Zelo pogubno je za dekleta, če sklepajo znanstva z moškimi svetom, najsi tudi bi bilo to znanje čisto nedolžno. Starši naj po možnosti skrbje, da dekleta ne bodo občevala s trgovci in prodajalci, da se ne navadijo klepetanja, gobeždanja in čenčanja.

Za starejše učenke izdajajo turški učitelji staršem ta-le navodila: Z obleko morajo biti ta dekleta zelo previdno oskrbljene. Nikakor ni dostojno, če dekleta nosijo svetlo ali provorno obleko, svilene nogavice ter čevlje z visokimi petami. Dekleta ne smejo nositi preveč okrasja, verižic okbli vratu, prstanov in zapestnic. Strogo je prepovedana vsaka "šminka", puder ter druga lepota. Mlade Turkinke morajo biti preproste in skromne.

Končno je v okrožnici rečeno, da morajo vse deklice nositi predpisano dijaško čepico. Turškim učenkam je prepovedano nositi modne klobučke in modne čepice. Katera se ne bo v tem oziru pokorila navodilom, jo bo prišla policija!

Torej, tako je na Turškem! To je namreč modernizirana Turčija Kemal paše! Marsikaj pametnega so povedali ti-le turški učitelji, česar bi si pri nas ne upal izreči noben napredni pedagog iz strahu, da ga ne bi razkričali za nazadnjaka.

SNEŽENI VIHAR IN ZAJETI NA OSREDNJEM ZAPADU

Chicago, Ill. — Zadnja sobota je po osrednjem zapadu divjal velik sneženi vihar. Po nekaterih krajih je padlo nad čevljev snega. Burja pa je nanesla na gotove točke tako visoke zamete, da je bil marsikje vsled zametov ustavljen promet. V soboto ponoči in v nedeljo pa smo imeli zopet sibirsko zimo — pod ničlo.

OGLASI V "AM. SLOVENCU" IMAJO VEDNO USPEHI!

MARIN KLARICH & SON

GENERAL CONTRACTORS and BUILDERS

Gradbeni podjetniki in gradbeniki

Nasveti, proračuni in narčne dajemo na željo brezplačno.

Čemu plačujete visoke najemnine. Dajte si postaviti kakorinega koli obsega. Sprejemamo velika dela kot grajenje večjih poslopij, šol, tovarn, ali kakršnekoli. Ob enem sprejemamo tudi manjša dela, kot popravilne hiše in drugih poslopij, dela, gradimo nove stavbe. Mi prevzemamo vse vrste za nas je vsako delo in naročilo dobrodošlo. Pokličite nas na telefon lasten dom, lastno hišo, kar napravimo vam mi za zmerom nisko ceno.

Calumet 6570 or 6509

MARIN KLARICH & SON

V svojem lastnem uradu
3050-3052 So. Wallace St., Chicago, Illinois

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 48. leto.
Članstvo: 38,000. Premožanje: \$5,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, pošten in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.
K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če te nisi član ali članica te mogočne in bogate katoliške podporna organizacije, potrudi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednota, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

J. M. Trunk

Stalin. Ta koštrun. Ali si postavljen njemu za sodnika? Pred Boga bo moral, le ta dva se bosta pravilno med seboj pomerila. Kakšen bo ta Stalin jutri? Ali meni, da vidiš skozil dilco? Z menoj vred bodi v skrbeh, ako bi utegnil Stalin jutri govoriti, ker v preteklosti je bil Stalin tudi grd kosmatinec. Danes? Le po besedah bi mogel kdo nekoliko presoditi.

Izgleda, da je Rusom Stalin postal vse. Kakor blisk gre njegova beseda po selih širne Rusije. Te dni je govoril, ne govori prepogosto ta Stalin. Kaj je rekel? "Poženite, Rusi, Nemce in njih zaveznike čez meje naše domovine!" Ali so v ti domovini le neki — proletarji ki čakajo, da se bo — delilo?!

Rusi ali "Rusi" so zrevolucionirali Rusijo. Mužiki so padli čez veleposestva, odpravili aristokracijo, delavci so vzeli v svoje roke tovarne, vojaki so odpravili carizem in birokracijo. Povsod je treba malo postati in zmajati z glavo, ampak tako je bilo. Kaj je prišlo na vsa ta mesta? Zopet je treba postati in zmajati z glavo, le eno dejstvo stoji: ko je prišel ropar s kljukastim križem, bogami, hud brdavs je bil, ampak Rusi ali "Rusi"

so mislili na brdavsa že prej, dobre glave s soljo, in vsako upanje imajo, da bo roparskega brdavsa konec in matuška Rusija svobodna, tokrat vsaj prosta in brez roparjev. Kaj so naredili, Postojte in zapojte! Ne gre še prav iz grla, če ni kdo pevec brez soli v glavi, in ima v glavi le-delitev, nič soli.

Še drugi so, ki malo zapojejo, ne vsi, se razume, ker mnogim kar sapo jemlje, strah imam pa tudi jaz.

Amerikanci so taki in taki. Včasih so le tudi kerlici. Amerikanski poslanik v Madridu, J. H. Hayes, je zadnjič španskim svigašvagarjem, ki obračajo oči na obe strani, mirno sicer in dostojno, ampak tudi krepko povedal, da so mevrže. Povedal pa je nekaj tudi o Nemčiji, Japonski, Italiji in — Rusiji. O zadnji je rekel: "The only country that is proudly communist must be actuated in the magnificent — and I may add successful — defense it is now making, less by Marxist doctrines than by the spirit of national freedom".

Kaj se to pravi? Pač, da je marksizem postal bolj kikenkoken, ampak narodna svoboda je zdaj v Rusiji trumf! Razumete? Mislite pa sami, ako imate dosti bistre možgane.

DOGODBICE

Angleški igralec Kean je prišel nekoč v Dublin. Kosil je v neki gostilni in je dejal pri tem zadovoljno: "Noben človek na Angleškem ni danes tako dobro jedel kakor jaz!"

"Izvemš dUBLINSKEGA lord-mayora (župana)," je dejal gostilničar resno.

"Neumnost!" je odgovoril Kean, "nikogar ne izvemam". "Toda lord-mayora morate vedno izzeti, ta je vedno prvi," je menil gostilničar.

Moža sta se sporekla, zadeva je prišla pred mestno sodišče, ki je igralca obsodilo na 5 gvinej globe, ker se je bil pregrešil zoper običaj, da je treba lord-mayora vedno izzvzeti.

Kean je plačal in dejal: "Na svetu ne poznam nobenega večjega norca nego je ta gostilničar — izvemš lord-mayora!"

Ko je Gustav Mahler v Pragi vodil skušnjo za neki simfonični koncert, mu je padla taktirka iz roke. Med tem ko se je sklonil proti njej, je orkester izgubil orientacijo in v nekoliko sekundah je zavlada la največja zmešnjava. Še preden je Mahler zagrabil taktirko je dvignil glavo in dejal godbenikom, potem ko je z znakom ustavil igranje: "Gospodje, izgubil sem taktirko, pa ne takta in glave".

Neki lord je naročil znamenitemu angleškemu slikarju Hogarthu svoj portret. Umetnik ga je naslikal tako, kakor ga je videl, slika je predstavljala zelo grdega človeka. Plemenitaš je ni hotel prevzeti in tudi ne plačati. Po večkratnem brezuspešnem opominu mu je Hogarth, končno sporočil, da se lastnik neke menažerije zanima za sliko in da mu jo bo prodal, če lord v treh dneh ne pride ponje. Lastnik menažerije jo hoče uporabiti kot izvesek, zahteva pa, da bi slikar naslikancu pritaknil še "rep in nekoliko drugih malenkosti". Še istega dne je poslal lord po sliko, jo plačal in sežgal.

Pristopite k DR. SV. JOZEFA,

št. 53, K. S. K. J.

V WAUKEGAN, ILL.

Na razpolago imate razne vrste zavarovalnine. — Člani se sprejemajo od 16. do 55. leta.

FRANK JERINA, predsednik, JOSEPH ZORC, tajnik, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill. ANTON BESPALEC, SR., blag.

DRUŠTVO SV. VIDA

št. 25, KSKJ, CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1942: Predsednik: Anton Strnisa; Tajnik: Jos. J. Nemanich, 1145 East 74th Street Blagajnik: Louis Krajc.

Društvo zbiruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Asement se prične pobirati ob 1:00. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

V društvo se sprejemajo katolici od 16. do 60. leta v odrasli dolet; v mladinski oddelki pa od rojstva do 16. leta.

Michael Trinko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS
Pleskarji in popraviljači ometa in sten.
2114 W. 23rd Place, Chicago
Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot Slovencem priliko in da vprašate nas za cene. Nobene zamere od nas, če daste potem delo tudi drugam. Za pleskarska dela jamčimo.

Tiskarska dela

vse vrste točno in lično izvršena izdeluje naša tiskarna za organizacije, društva, trgovce in podjetja. Mi izdelujemo lepe tiskovine v več barvah. Dajte vaše prihodnje naročilo za tiskovine nam in prepričajte se o naši tozadevni postrežbi.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 WEST CERMAK ROAD, CHICAGO, ILLINOIS